

[Landbrugsministeren.]

saa langt ned med Gælden, at den kommer ned til Ejendommens virkelige Værdi. Som Lovforslaget oprindeligt var formet af Partiet Venstre, der har forelagt det i Folketinget, var det overladt fuldkommen til de nævnte Amtsudvalgs frie Skøn, til hvilken Værdi de vilde sætte Ejendommen. Det er givet, at under saadanne Omstændigheder vilde Udvalgene komme ud for et overordentlig stort Pres fra baade Kreditorer og Debitorer i Retning af at vurdere saa optimistisk som muligt. Begge Parter vil se deres Interesse deri, det vil sige Debitor vil i og for sig ikke i det lange Løb være interesseret deri, men de fleste er jo Optimister, og man vil frygte for ikke at faa gennemført en Akkordordning, hvis der ikke bliver foretaget en optimistisk Vurdering, og Kreditor vil gøre alt, hvad der er muligt, for at faa saa mange Penge som muligt; det er der ikke noget at sige til. Jeg tror, det vilde være komplet umuligt for disse Udvalg, naar det var overladt til deres frie Skøn, at vurdere ganske nøgternt, som det er i alle Parters Interesse, at der bliver vurderet. Naar jeg siger: i alle Parters Interesse, gælder det naturligvis ikke for Kreditorernes Vedkommende; for dem vil det modsatte gælde. Vi er ovre i Folketinget gaaet ind paa, at man i enkelte Tilfælde, hvor disse Amtsudvalg skønner, at Ejendommens Handelsværdi ligger over Ejendomsskylden, kan bevilge Laan ud over Ejendomsskyldværdien. Jeg betvivler, at det bliver ret mange Tilfælde, for naar Gældsbyrden paa en Ejendom er saa stor, at Ejeren staar overfor Udsigten til en Tvangsauktion, vil Handelsværdien neppe i ret mange Tilfælde ligge over Ejendomsskyldværdien. Det blev gjort gældende fra anden Side, navnlig af Partiet Venstres Formand, at i store Dele af Landet var der mange Ejendomme, hvis Handelsværdi laa betydeligt over den Værdi, de var sat til i Ejendomsskyld. For at imødekomme disse Udtalelser, som jeg altsaa ikke er helt sikker paa er rigtige, men som blev fremført med stor Vægt, er vi gaaet ind paa, at man i særlige Tilfælde kan gaa ud over Ejendomsskylden, dog ikke ud over 10 pCt. Jeg mener, man her har stillet sig saa kulant, som det er nogenlunde forsvarligt baade af Hensyn til Statskassen og ikke mindst af Hensyn til den Mand, der skal svare Rente af den Gæld, som bliver tilbage, saavel som af den Gæld, han faar til Statskassen.

Dernæst er det forlangt, at for de Beløb, der udlaanes til den enkelte, og som ikke maa gaa højere end til 8 pCt. af Ejen-

domsskylden og i intet Tilfælde maa overstige 6 000 Kr., skal der stilles en Kautions paa mindst 25 pCt. Det er naturligvis at forstaa saaledes, at Statens Risiko derved begrænses. Efter det Lovforslag, som oprindeligt blev forelagt af Venstre, overtog Staten hele Risikoen fuldkommen i Mod-sætning til, hvad der gælder i Øjeblikket ifølge den Lov, som Venstre fik gennemført i 1928, og som slet ingen Risiko eller saa godt som ingen Risiko paafører Staten. Som den gældende Lov oprindeligt var foreslaaet affattet, rummede den slet ingen Risiko for Staten, men saa blev der Tale om en lille Risiko, men dog kun om en Risiko af ringe Betydning. Men nu er man i Folketinget blevet enig om fra tre Partiers Side, at der maa kræves en Kautions paa mindst 25 pCt., for at de Laan, der her er Tale om, kan gives. Jeg mener, det er fuldt forsvarligt, det er den mindste Sikkerhed, der kan stilles, naar en Mand skal have et Laan, hvor enhver Øre ligger over Ejendommens Værdi. For at det vil komme til at gaa saadan, maa vi gaa ud fra. Men jeg mener dernæst, at dette Krav har sin allerstørste Betydning, ikke for Sikkerheden, men derigennem, at Laanene saa kun ydes til Folk, som kan forventes at være i Stand til at forrente saa betydelige Beløb, som der her er Tale om. Jeg tror, man kan sige, at det bliver kun den mindre Halvdel af den danske Landbefolkning, der kan svare Renter af en Gæld, som ligger over Ejendommens Værdi. Hvis Konjunkturerne holder sig nogenlunde uforandret og ikke forbedrer sig ret meget, kan man ikke vente, at Halvdelen af de danske Landbrugere kan forrente mere end den samlede Værdi af deres Ejendom. Jeg tror kun, det bliver en mindre Halvdel, der kan det, og jeg tror, det ingenting er værd at gennemføre en saadan Nedskrivning af Gældsbyrden og en saadan Udlaansvirksomhed, hvis Resultatet bliver, at der ydes Laan til Landmænd, som ikke kan forrente Ejendommens Værdi og endnu mindre kan forrente Laan, som ligger over Ejendommens Værdi. En saadan Fremgangsmaade vilde ikke være til Fordel for Statskassen og for Skatteyderne. Staten vilde komme til at bære et betydeligt Tab, og den paa-gældende Mand vilde heller ikke være hjulpet. Hvad Betydning har det for ham, at han maaske kan sidde et halvt Aar til, naar han saa alligevel ikke kan klare sig?

Nej, det, der maa være Hovedfor-maalet med en saadan Lovgivning, er selvfølgelig, at man finder de Mænd frem, om hvem man kan sige, at de har Mulighed for at forrente mere, end Ejendommen er